

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ЗА ЉУДСКА И
МАЊИНСКА ПРАВА И
ДРУШТВЕНИ ДИЈАЛОГ
Број: 002004284 2025 13410 002 000 051 001 14 00
Булевар Михајла Пупина 2
Београд

ИНФОРМАЦИЈА О РАДУ
МИНИСТАРСТВА ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА И ДРУШТВЕНИ ДИЈАЛОГ
за период јануар - март 2025. године

I ЗАКОНИ И ДРУГА ОПШТА АКТА

Закон о родној равноправности

Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог (удаљем тексту: Министарство) је уз подршку ГИЗ-а (Немачка организација за међународну сарадњу) развило веб апликацију за аутоматско прикупљање и обраду података у области родне равноправности. С тим у вези, од 1. јануара 2025. године на сајту Министарства доступна је веб апликација у оквиру које корисници могу непосредно, електронским путем, да уносе податке разврстане по полу из одговарајућих образаца (у зависности од категорије обвезника) и да прилажу одлуке, решења и планове у ПДФ формату, док је софтверски омогућена аутоматска обрада података.

У извештајном периоду завршен је процес прикупљања података и започео је процес обраде података у циљу израде извештаја о остваривању родне равноправности у Републици Србији за 2024. годину.

Закон о националним саветима националих мањина

У извештајном периоду вршено је ажурирање и провера података уписаних у Регистар националних савета. Припремљена су два решења о упису промена података у Регистру националних савета и три уверења о подацима уписаним у Регистар. У складу са чланом 120. Закона о националним саветима националих мањина, вршен је надзор над законитошћу рада и аката националних савета националих мањина и даване инструкције за отклањање уочених неправилности у поступању.

II ПЛАНСКА ДОКУМЕНТА

Средњорочни план Министарства

У извештајном периоду израђени су Средњорочни план Министарства за период од 2025. до 2027. године, као и Годишњи извештај о спровођењу Средњорочног плана за 2024. годину. Оба документа доступна су на интернет страници Министарства <https://minlmpdd.gov.rs/javnost-rada/planovi/srednjorocni-plan/>.

Акциони план за спровођење Стратегије за родну равноправност

Влада Републике Србије је, на седници одржаној 13. фебруара 2025. године усвојила Акциони план за 2025. годину за спровођење Стратегије за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године. ("Сл. гласник РС", број 15/2025) и исти је јавно доступан на сајту Министарства.

Током марта т.г. започете су активности у вези са потенцијалном ревизијом Стратегије за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године, у вези са чим је одржан и састанак са представницима Мисије ОЕБС-а у РС.

Акциони план за спровођење Стратегије превенције и заштите од дискриминације

У извештајном периоду Министарство је радило на усаглашавању текста Акционог плана за спровођење Стратегије превенције и заштите од дискриминације, посебно у погледу временског трајања истог, будући да документ није усвојен до краја 2024. године.

Акциони план за спровођење Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији

У циљу израде Годишњег извештаја о спровођењу Акционог плана за спровођење Стратегије за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за 2024. годину, прикупљени су подаци релевантних државних органа задужених за реализацију конкретних мера и активности, на основу којих је израђен извештај.

Акциони план за спровођење Стратегије за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва у Републици Србији

Влада Републике Србије је, на седници одржаној 16. јануара 2025. године, усвојила Акциони план за период 2025-2026. године за спровођење Стратегије за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва у Републици Србији за период 2022-2030. године ("Сл. гласник РС", број 6/20250) и исти је јавно доступан на сајту Министарства.

Нови плански документ из области остваривање права националних мањина

Настављен је рад на финализацији текста Акционог плана за остваривање права националних мањина. Због кадровских промена које су у међувремену уследиле, крајем фебруара т.г. формиран је нов састав радне групе. Састанак радне групе у новом сазиву одржан је 4. марта 2025. године. Овом састанку присуствовало је више од 40 чланова радне групе, коју чине представници надлежних републичких и покрајинских институција, као и представници националних савета и организација цивилног друштва.

На састанку радне групе договорена је методологија даљег рада која подразумева да се рад радне групе прво организује по тематским областима (култура, образовање, информисање, демократска партиципација, заступљеност националних мањина у јавном сектору, итд). Током припреме Предлога акционог плана, на основу препорука Саветодавног комитета из Петог мишљења о спровођењу Оквирне конвенције у Србији, (усвојено 26. фебруара 2025. године) креираће се нове мере и активности са роковима за

њихову реализацију. Поред тога, радна група ће размотрити и поједине препоруке Комитета експерата Европске повеље о регионалним или мањинским језицима и формулисати активности за њихову реализацију. У наредном периоду следи интезиван рад на финализацији текста Акционог плана. Предлог акционог плана биће предмет јавне расправе како би се обезбедио транспарентан и широк консултативни и инклузивни процес са свим заинтересованим странама и циљним групама.

III МЕЂУНАРОДНИ УГОВОРИ / САРАДЊА

САРАДЊА СА УН МЕХАНИЗМИМА ЗА ЉУДСКА ПРАВА

Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима УН

Комитет за економска, социјална и културна права је по разматрању Трећег периодичног извештаја Републике Србије о примени Међународног пакта о економским, социјалним и културним правима, на 71. заседању у марту 2022. године, усвојио Закључна запажања (Е/Ц.12/СРБ/ЦО/3). У складу са препоруком број 73. из ових Закључних запажања, Република Србија је имала обавезу да до 4. марта 2024. године извести Комитет о предузетим мерама у примени препорука датих у ставовима 17 (Браниоци људских права), 19 (Пословна и економска, социјална и културна права) и 31 (Идентификациона документа). Извештај о поменутих закључних запажањима закључком Владе усвојен је на седници одржаној 29.02.2024. године (Закључак 05 бр. 337- 1507/2024) и посредством Мисије Републике Србије и других међународних организација у Женеви, у року, достављен Комитету за економска социјална и културна права.

На 77. заседању Комитета, од 10 - 28. фебруара 2025. године, размотрене су додатне информације које је Влада Републике Србије доставила. Комитет је усвојио следеће оцене о постигнутом напретку у следећим параграфима:

- **17(б) Браниоци људских права** – Изражава се забринутост због недостатака конкретних мера заштите бранилаца људских права, посебно у случајевима узнемиравања, застрашивања и насиља, односно одсуства детаљних информација о ефикасности мера предузетих како би се осигурала безбедност бранилаца људских права. Комитет позива на предузимања додатних напора како би се ојачала заштита бранилаца људских права и осигурало да се сви пријављени случајеви узнемиравања и кршења брзо и темељно истраже. Комитет напредак у овој области оцењује као **делимичан**.

- **19(а): Национални акциони план о бизнису и људским правима**- Констатује се недостатак конкретног напретка у припреми и/или усвајању националног акционог плана о бизнису и људским правима, имајући у виду да се овај део ни не помиње у достављеном извештају државе. Комитет позива на предузимање даљих корака ради припреме и усвајања овог акционог плана како би се обезбедило да предузећа поштују људска права у свом пословању. **Напредак у овој области Комитет оцењује као недовољан**.

- **21(б) и (ц): Лични документи** – Изражава се забринутост о упорним изазовима са

којима се маргинализоване групе суочавају, посебно Роми и интерно расељена лица, у погледу издавања личних докумената. Комитет позива на предузимање даљих корака како би се обезбедио универзални приступ личним документима и уклониле баријере са којима се суочавају маргинализоване групе у овом погледу. **Напредак у овој области Комитет оцењује као делимичан.**

Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог доставило је 31. марта 2025. године оцене Комитета ресорима који су учествовали у припреми одговора Владе Републике Србије.

УН Међународна конвенција о заштити свих лица од присилних нестанака

У извештајном периоду Министарство је формирало радну групу за представљање Другог периодичног извештаја Републике Србије о примени Међународне конвенције о заштити свих лица од присилних нестанака, коју су чинили представници надлежних државних органа и организација (Министарство спољних послова; Министарство правде; Министарство унутрашњих послова; Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања; Канцеларија за Косово и Метохију; Комисија за нестала лица; Јавно тужилаштво за ратне злочине, Виши суд у Београду, Одељење за ратне злочине и Црвени крст Србије). Радна група је одржала шест припремних састанака на којима је извршена подела надлежности у складу са достављеном листом приоритетних питања коју је УН Комитет за присилне нестанке усвојио на свом 27. заседању и припремљен концепт наступа председника и чланова државне делегације приликом представљања извештаја.

Државна делегација је 18. марта 2025. године у Женеви представила Други периодични извештај Републике Србије о примени Међународне конвенције о заштити свих лица од присилних нестанака УН Комитету за присилне нестанке на његовом 28. заседању које је трајало од 17. марта до 4. априла 2025. године. Шеф делегације, Вељко Одаловић, в.д. секретара Министарства унутрашњих послова и председник Комисије за нестала лица је у свом петностоминутном излагању упознао чланове Комитета са чињеницом да се Република Србија суочава са најкомплекснијом ситуацијом у тражењу несталих лица од успостављања односа са надлежним институцијама за тражење на простору бивше Југославије, како због захтева за тражење несталих лица који су упућени према више страна у региону, тако и због великог протока времена од нестанка лица, због чега је процес тражења све сложенији и тежи.

Такође, посебно је указао на чињеницу да Република Србија није у могућности да прати примену Међународне конвенције о заштити свих лица од присилних нестанака на делу своје територије, у Аутономној покрајини Косово и Метохија, с обзиром на то да је, на основу Резолуције 1244 (1999) Савета безбедности УН, управљање Покрајином у целости поверено Привременој административној мисији УН на Косову (УНМИК).

У наредном периоду се очекује достављање Закључних запажања УН Комитета за присилне нестанке поводом разматрања Другог периодичног извештаја Републике Србије о примени Међународне конвенције о заштити свих лица од присилних нестанака.

Конвенција УН о остваривању алиментационих захтева у иностранству

У Министарству, као посредничком органу у остваривању алиментационих

захтева у иностранству, применом Конвенције УН (Њујорк, 20. јун 1956. године), у периоду од јануара до 31. марта 2025. године запремљена су два нова алиментациона захтева из једне земље уговорнице, тако да Министарство у својој евиденцији у извештајом периоду има 194 алиментациона захтева из 16 земаља уговорница Конвенције. У циљу утврђивања актуелног стања поступака по предметима, упућено је 57 ургенција иностраним отпремним органима, 27 центрима за социјални рад у Републици Србији, три захтева Министарству унутрашњих послова за лоцирање тренутног пребивалишта алиментационог дужника, као и један допис јавном извршитељу.

Сарадња са Канцеларијом ОХЦХР-а и специјалним процедурама

Посредством Сталне мисије Републике Србије при УН и другим међународним организацијама у Женеви, Министарство је доставило Канцеларији Високог комесара за људска права: одговоре на Упитник под називом „Утицај дезинформација на уживање и остваривање људских права“, а ради припреме студије Саветодавног комитета која ће бити представљена на 61. заседању Савета за људска права; прилог за тематски извештај специјалног известиоца за савремене облике расизма, расну дискриминацију, ксенофобију и сродну нетрпељивост у вези са применом резолуције Савета за људска права УН 79/160 - „Борба против величања нацизма, неонацизма и других пракси које доприносе подстицању савремених облика расизма, расне дискриминације, ксенофобије и сродне нетрпељивости“, који ће се разматрати на 59. заседању Савета за људска права и 80. заседању Генералне скупштине Уједињених нација. Затим, прилог надлежних органа Републике Србије о примени Резолуције Савета за људска права 54/25 „Свет спорта без расизма, расне дискриминације, ксенофобије и других облика нетолеранције“; за извештај о безбедности новинара и проблему некажњивости. У припреми су одговори за извештај о спровођењу Резолуција Савета за људска права 56/20 о одрживом одговору на ХИВ; на упитник специјалног известиоца за промоцију истине, правде, репарације и гараниција за непонављање Б. Думеа; прилог за извештај о евалуације четврте фазе Светског програма посвећеног младима; одговор на упитник специјалног известиоца о негативном утицају једностраних принудних мера на уживање људских права и упитник специјалног известиоца за промоцију и заштиту људских права у контексту климатских промена.

САРАДЊА СА САВЕТОМ ЕВРОПЕ / ОБЕС-ом / ЕВРОПСКОМ УНИЈОМ / РЕГИОНАЛНА САРАДЊА

Агенција за основна права (ФРА)

Агенција за основна права је током 2024. године, преко своје мреже ФРАНЕТ, спровела истраживање о мапирању структура које штите и промовишу основна права у државама чланицама ЕУ и земљама које учествују као посматрачи у ФРА, укључујући њихово учешће у законима и политици ЕУ.

На састанку одржаном у октобру 2024. године договорено је објављивање информација о телима која се на нивоу сваке појединачне државе баве питањем људских права у онлајн формату. Ови подаци биће доступни на званичном сајту ФРА, до краја другог квартала 2025. године. Циљ ове анализе је да помогне институцијама ЕУ, државама чланицама и другим заинтересованим странама да идентификују постојеће недостатке и комплементарности.

У складу са тим, Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог је, као контакт тачка, добило позив и могућност да се упозна са подацима који су резултат истраживања, као и да допуни и унесе евентуалне исправке. Провера и ажурирање информација је у току и треба да се заврши до 22. априла 2025. године.

Саветодавни комитет Оквирне конвенције за заштиту националних мањина

Саветодавни комитет је, након посете у јуну 2024. године, израдио Нацрт Петог мишљења о спровођењу Оквирне конвенције за заштиту националних мањина у Србији. Нацрт је у новембру достављен властима Републике Србије и у поступку поверљивог дијалога од власти Републике Србије затражена су запажања о достављеном Нацрту. Министарство је у сарадњи са надлежним државним органима припремило „Запажања Републике Србије о Нацрту петог мишљења Саветодавног комитета Оквирне конвенције за заштиту националних мањина“. Овим документом власти су указале на поједине нетачности чињеничне природе и назначиле одговарајуће елементе који су захтевали додатно појашњење у налазима из Нацрта мишљења. Запажања су достављена надлежним телима Саветодавног комитета 8. јануара 2025. године. Након овог консултативног процеса, 26. фебруара 2025. године усвојено је Пето мишљење о спровођењу Оквирне конвенције у Србији, а Република Србија добила је рок да до јула 2025. године достави своје завршне коментаре о овом мишљењу.

Комитет експерата Европске повеље о регионалним или мањинским језицима

У организацији Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог и Савета Европе, 5. фебруара 2025. године у Палати Србија је одржан округли сто о примени Европске повеље о регионалним или мањинским језицима у Србији. Претходни циклус мониторинга над спровођењем Европске повеље о регионалним или мањинским језицима у Србији завршио се усвајањем Извештаја Комитета експерата Европске повеље о регионалним или мањинским језицима 17. марта 2023. године, а затим и Препоруке Комитета министара Савета Европе 4. октобра 2023. године. Имајући наведено у виду, округли сто је организован како би се кроз дијалог између представника Комитета експерата, надлежних органа и говорника мањинских језика размотриле препоруке добијене током мониторинга, у циљу идентификовања најефикаснијих начина за њихово спровођење. Учесници су се у погледу појединих препорука сагласили око корака које треба предузети у циљу њихове имплементације, док је за одређени број препорука утврђено да је потребно наставити дијалог између надлежних институција и говорника мањинских језика како би се пронашла најадекватнија решења. Након тога, Министарство је, на основу прилога надлежних републичких и покрајинских органа, јединица локалне самоуправе, као и других институција релевантних за примену Повеље, припремило Средњорочни извештај (након Петог и Шестог извештаја Републике Србије) о спровођењу препорука Комитета експерата за хитну акцију и исти доставила Влади на усвајање. Након што овај извештај усвоји Влада Републике Србије, он ће бити достављен и надлежним телима Савета Европе.

Европски комитет за спречавање мучења и нечовечних или понижавајућих казни или поступака (ЦПТ)

Министарству за људска и мањинска права и друштвени дијалог достављена су

10. јануара 2025. године Прелиминарна запажања Комитета, које је делегација ЦПТ-а представила на састанку са српским властима 18. децембра 2024. године, у Београду, на крају другог дела Ад хок посете Републици Србији, а поводом посета Клиници за неурологију и психијатрију за децу и омладину у Београду и Клиници за психијатријске болести „Др Лаза Лазаревић“ у Београду, у којима се чувају два млађа малолетника (К.К. и М.М.) који су осумњичени за извршење тешких кривичних дела против живота и тела. Министарство је Комитету благовремено доставило одговоре и коментаре Министарства здравља на наводе који су изнети у Прелиминарним запажањима поводом другог дела посете делегације Комитета Републици Србији. Такође, достављени су коментари и Министарства правде, Управе за извршење кривичних санкција.

Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог је завршило поступак избора кандидата Републике Србије за члана Европског комитета за спречавање мучења и нечовечних или понижавајућих казни или поступака. У циљу спровођења инклузивног и транспаратнтног поступка избора кандидата упућен је Јавни позив за кандидатуру за чланство у Комитету, који је објављен на интернет страници Министарства, дана 20. јануара 2025. године и исти је трајао петнаест календарских дана, до 4. фебруара 2025. године. Решењем министра за људска и мањинска права и друштвени дијалог од 15. јануара 2025. године образована је Комисија за избор кандидата у чијем саставу су били представници Министарства спољних послова; Министарства унутрашњих послова, Министарства правде и Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. Комисија се састала 11. фебруара 2025. године ради прегледања и оцене пристиглих пријава за кандидатуру за чланство у Комитету и сачињавања ранг листе кандидата и констатовала да се на Јавни позив благовремено пријавио један кандидат (Никола Ковачевић) и да његова пријава садржи сву тражену документацију те да су испуњени формални услови за кандидатуру за чланство у Европском комитету за спречавање мучења и нечовечних или понижавајућих казни или поступака. На основу критеријума који су утврђени Јавним позивом Комисија је сачинила Ранг листу кандидата, која је објављена 11. фебруара 2025. године на интернет страници Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог.

У складу са Јавним позивом, пријављени кандидати су имали право приговора у року од пет дана од дана њеног објављивања. У предвиђеном року није било упућених приговора на утврђену Ранг листу кандидата. Припремљен је Предлог одлуке.

Комитет за борбу против дискриминације, различитост и инклузију Савета Европе (CDADI)

Министарство је организовало онлајн састанак 26. марта 2025. године са члановима Секретаријата Савета Европе у вези са CDADI Студијом о периодичним проблемима у области заштите регионалних или мањинских језика и идентификацијом добрих пракси у државама чланицама. Састанку су присуствовали и представници Министарства просвете.

За потребе CDADI секретаријата, Министарство је координирало учешће потенцијалних предстваника Вишег јавног тужилашва и Министарства унутрашњих послова/Дирекција полиције на Конференцији о злочину из мржње која ће бити одржана у јуну 2025. године у Стразбуру.

CDADI је покренуо најшире консултације о Нацрту препоруке Комитета министара Савета Европе о једнакости и вештачкој интелигенцији. Ово министарство прикључило се промоцији ових консултација позивајући државне органе и организације цивилног друштва да се укључе у овај процес.

IV МЕЂУИНСТИТУЦИОНАЛНА САРАДЊА

ДРУШТВЕНИ ДИЈАЛОЗИ

Крајем првог квартала 2025. године у складу са Смерницама за организовање друштвеног дијалога, Министарство је израдило План друштвених дијалога у 2025. години који садржи предлог тема друштвених дијалога и редослед њиховог одржавања у складу са прописаним надлежностима овог министарства и планским документима. Поред наведеног, План садржи и друштвене дијалоге који обухватају шире друштвене теме на које се примењује поступак уређен Смерницама, а које нису саставни део планских докумената као и друштвене дијалоге на теме које су инициране од стране овлашћеног предлагача. Друштвени дијалози преузети као активности из планских докумената као и рокови за њихову реализацију дефинисани овим Планом усаглашени су са радом других сектора Министарства, одговорних за спровођење наведених активности предвиђених документима јавних политика.

У циљу припреме Плана друштвених дијалога за 2025. годину и сагледавања модела подршке Канцеларије УН у реализацији планираних друштвених дијалога Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог, одржан је састанак са саветником за људска права сталне координаторке УН у Србији.

Током првог квартала 2025. године реализовало један друштвени дијалог о заштити здравља ромске популације у Крагујевцу – процена актуелног стања.

РАДНА ТЕЛА / САВЕТИ

Савет за праћење примене препорука УН за људска права

У склопу припрема државне делегације за представљање Другог периодичног извештаја Републике Србије о примени Међународне конвенције о заштити свих лица од присилних нестанака, 7. марта 2025. године, одржана је и 23. (тематска) седница Савета за праћење примене препорука Уједињених нација за људска права. Тематске седнице су прилика да се чланови државне делегације непосредно упознају са ставовима које су по истом питању изнели у такозваним извештајима из сенке које независна тела за људска права или организације цивилног друштва и међународне организације достављају Комитету.

Имајући у виду да Комитет за присилне нестанеке није објавио по уобичајеној процедури извештај из сенке у јавно одређеном року (14. фебруар 2025.г.), 23. седница Савета била је посвећена представљању ставова које ће изнети државна делегација у Женеви, али и детаљније упознавање чланова делегације са посебно значајним темама које могу бити предмет разматрања од стране чланова УН Комитета. У том контексту, на седници је детаљно представљен Предлог закона о несталим лицима и члановима њихових породица; актуелни подаци Комесаријата за избеглице и миграције, Црвеног крста Србије и Центра за заштиту жртава трговине људима. На седници Савета учествовали су представници удружења чланова породица несталих лица током ратних

сукоба на територији бивше СФРЈ и током сукоба на територији АП Косово и Метохија, као и организације цивилног друштва, који су изнели своја искуства у вези са присилним нестанцима.

Представници Платформе нису присуствовали седници Савета. Напомињемо да је Београдски центар за људска права, који координира радом Платформе, дописом од 4. фебруара 2025. године, доставио обавештење да су све чланице Платформе донеле одлуку да обуставе сарадњу са свим органима законодавне и извршне власти Републике Србије до испуњења студентских захтева.

Савет за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва

Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог, 25. јануара 2025. године обавештено је од стране председника Савета за стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва, о одлуци да чланови/заменици Савета из редова организација цивилног друштва у наредном периоду неће учествовати у раду и присуствовати седницама Савета, те у том смислу замрзавају своје чланство у овом телу Владе Републике Србије.

Министарство је путем саопштења позвало је све друштвене актере, нарочито представнике цивилног сектора, да учествују у креирању простора за отворен и равноправан дијалог у нашем друштву и да у складу са процедурама које Министарству стоје на располагању, омогућимо функционисање свих механизма који су годинама доприносили комуникацији, сарадњи и разумевању државних органа и организација цивилног друштва, за добробит целокупног нашег друштва.

Други начини укључивања организација цивилног друштва - рад повремених радних тела

Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог, у складу са мандатом који има, сакупило је податке о броју организација цивилног друштва које су укључене у рад свих повремених радних тела у 2024. години (повремених радних тела чији је мандат у току), а која су образована одлуком Владе Републике Србије, у складу са чланом 22. Пословника Владе („Сл.гл. РС“ бр. 61/2006 – пречишћен текст, 69/2008, 88/2009, 33/2010, 69/2010, 20/2011, 37/2011, 30/2013, 76/2014 и 8/2019 – др. уредба), на предлог ресорног органа државне управе.

МИШЉЕЊА / ПРЕДСТАВКЕ / ИЗВЕШТАВАЊЕ

У извештајном периоду Министарство је дало мишљење на 24 нацрта прописа и/или предлога планских докумената других предлагача.

Благовремено је одговорено на 16 представки грађана, 6 захтева физичких и правних лица из области заштите и унапређења мањинских права, поступано по 8 захтева за приступ информацијама од јавног значаја.

У извештајном периоду Министарству спољних послова послати су прилози о сарадњи са Француском, САД, Шведском, Пољском, Холандијом, Грчком, Мађарском и Светом Столицом.

Такође, на захтев Министарства спољних послова, као и Министарства за европске интеграције, послат је извештај о сарадњи нашег министарства са УСАИД, односно детаљан опис учешћа у пројектима које је у претходном периоду финансирала

та агенција.

У извештајном периоду су припремани одговори Министарства у вези са шестим кругом евалуације Републике Србије од стране Монеувал комитета, као и одговори у вези са техничком усклађеношћу РС са Препоруком 8 – Непрофитне организације.

У складу са Законом о спречавању корупције и Правилником о поклонима јавних функционера, ово министарство поднело је Агенцији за спречавање корупције путем веб апликације податке из евиденције о поклонима јавних функционера за 2024. годину.

За 2024. годину, израђен је и јавно објављен Извештај о управљању сукобом интереса за 2024. годину, у складу са Законом о државним службеницима.

V САРАДЊА СА ОРГАНИЗАЦИЈАМА ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА

Укључивање организација цивилног друштва у процес доношења прописа

У извештајном периоду није било активности ни Јавних позива организацијама цивилног друштва за укључивање организација цивилног друштва у радне групе за израду предлога докумената јавних политика и нацрта предлога прописа.

Смерницама за укључивање организација цивилног друштва у радне групе за израду предлога докумената јавних политика и нацрта, односно предлога прописа („Сл. гласник РС“, бр. 8/20 и 107/2021), у тачки 13. дефинисано је да, Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог прати примену ових смерница, информисе Владу и објављује на својој интернет страници Годишњи извештај о примени Смерница и других начина укључивања организација цивилног друштва у радне групе, те је исти урађен и објављен на интернет страници Министарства: <https://minljpdd.gov.rs/dokumenta/izvestaji/>.

Платформа организација цивилног друштва за унапређење положаја Рома

Током јануара месеца објављен је Позив за гласање организацијама цивилног друштва које су изабране за приступање Платформи цивилног друштва за унапређење положаја Рома да дају глас и делегирају представнике Платформе који би требало да буду укључени у Стручну групу Координационог тела за унапређење положаја Рома и Ромкиња. Свака чланица кандидовала је пет представника Платформе за именовање у Стручној групи, по једног представника из сваког реона. Одабрано је пет представника са највишим бројем гласова који чини представнике Платформе у Стручној групи Координационог тела. Гласање се одвијало почев од 10. јануара па до 17. јануара 2025. године, а Листа кандидата јавно је доступна на сајту Министарства <https://minljpdd.gov.rs/wp-content/uploads/2025/01/Lista-kandidata-iz-reda-organizacija-civilnog-drustva-po-reonu-sa-brojem-glasova-1.pdf>.

ЈАВНИ КОНКУРСИ

Буџетски фонд за националне мањине

У току је реализација изабраних програма и пројеката организација које су добиле финансијска средства након спроведеног конкурса за расподелу средстава из Буџетског фонда за националне мањине у 2024. години. Министарство је започело

поступак праћења начина утrophка средстава као и реализације циљева ради чијег остварења су средства расподељена корисницима средстава. У складу са Уредбом о поступку расподеле средстава из Буџетског фонда за националне мањине и уговорних обавеза корисници су у обавези да доставе наративне и финансијске извештаје са доказом о наменски утrophеним средствима у року од 15 дана по реализацији програма и пројеката, а крајњи рок да средства по пројекту реализују је 30. јун 2025. године.

Календар јавних конкурса

Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог је у складу са чланом 4. Уредбе о средствима за подстицање програма или недостајућег дела средстава за финансирање програма од јавног интереса која реализују удружења („Сл. гласник РС” бр. 16/2018) почело прикупљање података о Годишњим плановима јавних конкурса. Обавеза објављивања података о планираним конкурсима на почетку сваке календарске године има за циљ да благовремено информисе удружења и друге организације цивилног друштва о планираним јавним конкурсима органа јавне управе свих нивоа власти ради благовремене припреме предлога пројеката и програма. Такође на овај начин повећава се видљивост јавних конкурса за финансирање пројеката и програма организација цивилног друштва из буџетских средстава.

У јануару месецу 2025. године органима јавне управе сва три нивоа власти, упућен је допис са подсетником за обавезу достављања података о планираним јавним конкурсима, као и захтев за потврду именовања односно реименовање особе задужене за доставу података у апликацију Календар конкурса/Упитник. Такође, делегираним особама за унос података достављен је и подсетник за унос података о резултатима реализованих јавних конкурса за 2024. годину, како би обезбедили целовиту информацију о издвајањима за организације цивилног друштва у 2024. години.

У апликацију Календар јавних конкурса, закључно са 31.3.2025. године, унети су подаци за 360 јавна конкурса који су планирани у 2025. години, а укупан број унетих јавних конкурса је 456 за 2024. годину. Наведена апликација доступна је на интернет презентацији Министарства за људска и мањинска права и друштвени дијалог <https://kalendarkonkursaminljnmpdd.gov.rs/>.

Суфинансирање пројеката удружења и других организација цивилног друштва којима су додељена средства Европске уније у 2023. години

Реализација одобрених програма у оквиру Јавног конкурса „Суфинансирање пројекта удружења и других организација цивилног друштва којима су додељена средства Европске уније у 2023. години“ је у току. Подсећамо да су средства додељена организацијама цивилног друштва носиоцима пројекта одобрених на позив Делегације Европске уније у Републици Србији, из 2023. године у оквиру Програма „Тематски програм за људска права и демократију“ - Грант шема за Републику Србију“.

VI МЕЂУНАРОДНИ ПРОГРАМИ И ПРОЈЕКТИ

Програм стручне праксе за 2024/2025

У оквиру „Програма стручне праксе за младе у државним институцијама из јужне и југозападне Србије у 2024/2025. години“, 26. марта 2025. године одржана је обука на

тему „Службена употреба језика и писма националних мањина“. На обуци су, поред осталог, представљени правни и институционални оквир службене употребе језика и писама националних мањина, улога јединица локалне самоуправе у примени овог права, изазови у примени и начини њиховог решавања, као и улога инспекцијског надзора у овој области. Обуци су присуствовали ментори, стажисти и представници државних органа у оквиру којих се реализује програм стручне праксе, који пету годину за редом спроводи Мисија ОЕБС у Републици Србији у сарадњи са Министарством за људска и мањинска права и друштвени дијалог.

Програм „Грађани, једнакост, права и вредности“

На позив Европске комисије, Министарство је израдило предлог пројекта Националне контакт тачке за промоцију овог Програма за период 2025-2026, који је достављен Европској комисији, а очекивани одобрени износ је у висини од 85 хиљада евра. Очекивани почетак имплементације пројекта је мај 2025. године.

Министарство је, као Национална контакт тачка за ЕУ програм „Грађани, једнакост, права и вредности“ у извештајном периоду отпочело онлајн кампању за промоцију отворених позива корисницима за достављање предлога пројеката. Такође, Програм је крајем марта представљен у Градској управи Града Београда у сарадњи са Удружењем особа са инвалидитетом Града Београда. Поред онлајн кампање, у току је и медијска кампања отворених позива са гостовањима на телевизијама, где се представљају могућности које овај програм нуди и области које покрива.

Поред наведеног, свакодневно се пружа подршка/помоћ потенцијалним корисницима програма, приликом аплицирања и сарађује на унапређењу појединачних пројектних апликација те организују индивидуалне консултације са организацијама које припремају пројекте за текуће позиве.

Подсећамо да је општи циљ програма заштита и промовисање права и вредности садржаних у уговорима, Повељи о основним правима и у међународним конвенцијама о људским правима, нарочито кроз подршку организацијама цивилног друштва и другим актерима који су активни на локалном, регионалном, националном и транснационалном нивоу, те подстицање грађанског и демократског учешћа, ради очувања и даљег развоја отворених, демократских, равноправних и укључивих друштава утемељених на правима и владавини права. Програм посебно подстиче учешће регионалних и локалних организација цивилног друштва. Овај програм је највећи програм до сада намењен промоцији и заштити вредности Европске уније: демократије, владавине права, основних права, транспарентности и доброг управљања, те тако има за циљ јачање демократије у Европи и подизање свести грађана/ки о правима и вредностима садржанима у основним Уговорима и Повељи ЕУ о основним правима, пружајући финансијску подршку непрофитном сектору у промоцији тих права и заједничких вредности.

Пројекат „Стварање подстицајног окружења за развој цивилног друштва у Републици Србији“

У сарадњи са Делегацијом Европске уније, а у оквиру ИПА програма, урађен је и предат предлог пројекта у области сарадње са цивилним друштвом. Износ пројекта је 1.5 милиона евра. По окончању јавне набавке-тендера у јануару т.г., извршена је евалуација достављених пријава, након чега је настављен даљи процес у оквиру Делегације ЕУ, после чега се очекује почетак имплементације овог пројекта.

Интеграција Рома – Фаза 3

„Интеграција Рома“ је заједнички програм Европске Уније и Савета Европе има за циљ оснаживање капацитета Влада на Западном Балкану и у Турској, да ефективно адресирају вишеструке изазове са којима се суочава ромска заједница кроз имплементацију свеобухватних јавних политика.

Програм је фокусиран на три области подршке: (1) Адресирање ромских питања у релевантним јавним политикама и борби против циганизма; (2) Подршка социо-економској интеграцији Рома и равноправности Рома у области становања, образовања, запошљавања, здравља, обезбеђивања личних докумената, и зелене и дигиталне транзиције; (3) Оснаживање институционалних капацитета за решавање потешкоћа са којима се суочавају Роми у региону.

У фебруару 2025. године у Истанбулу, одржан је састанак за Националне контакт тачке за Роме (у даљем тексту: НРЦП)¹ под називом: Јачање улоге НРЦП-а и унапређење њихове координације о тематским активностима на регионалном нивоу. У циљу јачања капацитета, разматрана је потреба закључивања Меморандума о разумевању за унапређење сарадње, размену добре праксе и организовање студијских посета као потенцијалних активности за платформу НРЦП-а. Као конкретне теме јачања капацитета, предложене су: обуке за припрему предлога финансирања, обуке о планирању и имплементацији ИПА програма, као и подршка за укључивање ромских приоритета у План раста и Реформске агенде. На састанку је истакнуто да су локални акциони планови развијени кроз РОМАКТЕД програм добри показатељи спровођења националних политика на локалном нивоу. Међутим, сарадња на регионалном нивоу остаје изазов, због чега је предложено да се размотрити могућност чешћих регионалних састанака на којима би се размењивала искуства, изазови, тако примери добре праксе.

У марту 2025. године, Министарство за људска и мањинска права и друштвени дијалог у својству националне контакт тачке за унапређење положаја Рома, у оквиру пројекта Интеграција Рома фаза III, иницирало је процес легализације око 50 објеката у којима живе ромска домаћинства у пет изабраних јединица локалне самоуправе.

¹ Национална контакт тачка за Роме / Nacional Roma Contact Points – НРЦП

ИПА 2025 (почетак програмирања за период од 2025. до 2027. године)

У складу са роковима дефинисаним од стране Делегације Европске уније, израђен је и послат Министарству за европске интеграције предлог пројекта на тему антидискриминације у оквиру основних права (Европска унија - ИПА 2025), након чега се очекује да Европска комисија достави одговор да ли је пројекат одобрен и у којој години ће се реализовати. Очекивани износ пројекта је 2 милиона евра.